

● MESTNA KONFERENCA SOCIALISTIČNE ZVEZE O GOSPODARJENJU IN IZVOZU

Graditi moramo na dobrih delovnih organizacijah

Mestna konferenca socialistične zveze je na aprilski seji obravnavala oceno gospodarskih gibanj v prvem četrtletju letošnjega leta. Seje so se udeležili tudi predstavniki ljubljanskega gospodarstva. Glede na to, da je ocena gospodarjenja in uvoza ljubljanskega gospodarstva skrajno neugodna, je bila tudi razprava izjemno kritična in odgovorna. Uvodno besedo je imel Jože Šlander, podpredsednik MK SZDL, sicer pa direktor Saturnusa.

Objavljamo izvlečke iz njegovega uvoda, kot so bili objavljeni že v Dnevniku 24. aprila.

IZ UVODNE BESEDE JOŽETA ŠLANDRA, PODPREDSEDNIKA MK SZDL

Kritičen položaj

● Ocena gospodarskega položaja je kritična predvsem zato, ker v letošnje leto prenašamo vrsto zelo zaostrenih in nerešenih vprašanj in neugodnih trendov, med katerimi izstopa negotova perspektiva uvoza in izvoza, največja inflacijska stopnja v Evropi, stagnantni trendi gospodarske rasti in realno upadanje akumulativne sposobnosti gospodarstva, ki ne zadošča niti za enostavno reprodukcijo.

● Ker je nujno povečati izvoz in zaradi pričakovanja, da bo v naslednjem obdobju le pričela prevladovati ekonomska tržna logika, ki nagrajuje kvaliteto poslovanja, je logična usmeritev ljubljanskega gospodarstva, kot najrazvitejšega dela jugoslovanskega, v kvaliteto rasti, v povečanje izvozne konkurenčnosti kot edinega realnega merila uspešnosti, v prestrukturiranje v smeri višje kvalitete, razvojno in tehnološko intenzivnih proizvodenj, v boljšo organizacijo dela in intenzivnejše uvajanje informatike v poslovanje in proizvodnjo.

● Nekateri rešitve, ki so neživiljske, vodijo v vedno večje administriranje in množenje izjem. Od ljubljanskega gospodarstva ima očitno še največ koristi Adria Airways z zasedenimi letali v Beograd. Nov zunanjetgovinski sistem je sprejet, vso energijo moramo vlagati v njegovo dograjevanje, spodbujanje konventibilnega izvoza, v ukinitve odvečnega administriranja, v borbo proti temu, da bodo izjeme postale pravilo. Skupaj z izvozno usmerjenim gospodarstvom Jugoslavije ne smemo več popuščati pred priiški delitvene in socialne logike, saj bomo v nasprotnem kmalu vsi socialni problemi.

● Ze vrsto let ugotavljamo vedno večje in usodnejše zaostajanje gospodarstva za dogajanjem v razvitem svetu. V družbi, tudi slovenski, radi podpiramo in omogočamo velike projekte, ki niso vedno izvzno usmerjeni, katerih rentabilnost in donosnost sta včasih vprašljiva.

Nadaljevanje takšne prakse nam zagotavlja, da se obstoječih problemov ne bodo znebili niti naši potomci. Med leti 1976 in 1984 je bilo v SFRJ realiziranih devet velikih projektov v vrednosti nad milijardo dolarjev, od teh je uspešna le nuklearna centrala Krško pa že ta ima probleme z odplačevanjem tujih kreditov. Kot mnogo uspešnejše so se izkazale manjše naložbe, ki jih organizacijsko, tehnološko in kadrovsko laže obvladamo in so prilagodljivejše spreminjajočim razmeram.

● Ob ogromni inflaciji, ki na tej stopnji postaja že sama svoj generator, prihaja do velikanskega preliivanja dohodka (seveda mimo dela) med gospodarskimi subjekti, panogami in območji. Inflacija izničuje vsa prizadevanja za kvalitetnejše delo, vse napore rezultate inovativne dejavnosti, varčevanje z energijo itd., ker v primerjavi z enim samim sklepom lahko nekdo poveča dohodek za 50 in več odstotkov. Priča smo hlastanju za vedno višjimi cenami, ko najbolje uspevajo ozdi z monopolnim položajem. Za kvalitetnejše gospodarjenje se odločajo predvsem tiste organizacije, ki jih k temu sili ostra mednarodna konkurenca, ta pa je edina pot za naprej.

● Zahtevamo, da se odpre pot za uspešne, da se razmere stabilizirajo, kar bo omogočilo kvalitete spremembe. Obenem pa prevzemamo obveznost, da pometamo tudi pred svojim pragom, saj se je tudi tu nabralo nekaj smeti. Naša merila uspešnosti v Ljubljani morajo biti ostrejši kot drugje — le to nas bo gnalo naprej. Ne sprejemamo enakosti v revščini, saj revščine nočemo, enakost pa ni spodbudna.

● GIVO — VZDRŽEVALNA IN INVESTICIJSKA DELA, ADAPTACIJE IN REKONSTRUKCIJE

Za opravljena dela tudi garancija

Ze dlje časa se gradbeništvo spopada s težavami, saj je dela tako na domačem kot tujem trgu vse manj, konkurenca pa je vedno večja. Osebnih dohodki delavcev v tej panogi so pod povprečjem v gospodarstvu. Za Givo, delovno organizacijo, ki se je oblikovala iz nekdanjega Staninvesta, ni sicer mogoče reči, da 250 zaposlenih nima dovolj dela, vendar je njihova dejavnost taka, da imajo zagotovljen posel za dva ali tri mesece vnaprej in le redkokdaj za daljše obdobje.

Zaposleni v delovni organizaciji Givo opravljajo vsa obrtniška dela, ki sodijo k vzdrževanju hiš, nujna popravila (intervencije), prenove in rekonstrukcije stavb, ukvarjajo pa se tudi z novimi gradnjami. Delajo tudi kot kooperanti drugih podjetij. »Pri intervencijskih delih smo morda nekoliko dražji od zasebnih obrtnikov, vendar je naše delo kvalitetno, dajemo pa tudi garancijo. Druga dela pa dobimo na podlagi ponudbe, kjer se investitor odloča za cenejša in kvalitetnejša ponudnika,« sta povedala naša sogovornika Marko Primožič, direktor delovne organizacije, in Lojze Lindič, vodja intervencijske skupine in hkrati predsednik delavskega sveta.

Prenove in rekonstrukcije hiš predstavljajo največji del njihovega dohodka. Vzdrževalna dela, čeprav jih je bilo lani kar šest tisoč po številu, so prinesla k dohodku le 15 odstotkov. Kaže, da bo letos njihov delež za kakih 5 odstotkov večji. V Givu so že razmišljali tudi o tem, da bi morda uvedli dežurstvo za intervencijska dela, saj popoldne praktično ni moč dobiti obrtnika za nujno popravilo. Najbrž pa bi pri tem prihajalo do težav s plačili, saj med drugimi stvarmi tudi ni urejeno to, kdo bi poravnal stroške čakanja.

Naročila za vzdrževalna dela izpolnijo v Givu v tednu dni. K njihovemu kvalitetnejšemu poslovanju sodi tudi to, da vsako reklamacijo takoj odpravijo. Želijo si več naročil samoupravne stanovanjske skupnosti, saj so bili tako rekoč prav zaradi nje ustanovljeni.

Težav, ki so posledice razmer v gradbeništvu nasploh, v precejšnji meri pa tudi ostanki neurejenega stanja v tej delovni organizaciji pred leti, je v Givu precej. Poleg teh povzročila motnje tudi nepravčasno plačevanje njihovih storitev. Tudi nizki osebni dohodki ne prispevajo k hitrejšemu odpravljanju nakopičenih problemov. Za marec je povprečni osebni dohodek skupaj z nadurami in akordom znašal v tej delovni organizaciji nekaj manj kot 53 tisoč dinarjev. V treh mesecih letošnjega leta še niso povišali plač, saj za to niso imeli denarja. Lani so presegli delovni načrt, vendar niso mogli zadovoljivo povečati osebnih dohodkov, saj so morali pokriti izgubo, nastalo pred leti. S popraviljem starih napak so se spopadli vse do letos, tako da so komaj zagotavljali denar za plače.

Nizki osebni dohodki ne vplivajo spodbudno na delavce, na njihovo motiviranost za kakovostno opravljanje dela. Tudi se jih po krivici še dandanes nekoliko drži slab sloves Stainvesta, čeprav se je pri njih od takrat veliko spremenilo. Predvsem so drugače organizirali službe in na novo uvedli tehnično, finančno in računovodsko službo. Večina kolektiva si prizadeva za dobro delo in hitro zadovoljitev naročil.

D. J.

● Bodoča štiripasovna avtocesta — južna obvoznica bo povezala primorsko avtocesto z dolensko cesto

V letošnjem letu obremenitve terena na vseh odsekih

Na 6,6 kilometra dolgi trasi nove ljubljanske južne obvoznice so letošnje zimo dobro izkoristili. Vse zimske mesece so vgrajevali elektrofiltrski pepel iz ljubljanske toplarne. Največ so ga vgradili decembra in januarja, ko je bil vrhunec kurilne sezone, pa tudi v naslednjih mesecih. Dvanajst kamionov je na traso vsak dan pripeljalo 1000 do 1300 kubičnih metrov tega materiala, ki predstavlja eno izmed plasti spodnjega ustroja ceste. V dveh, ko je zapadel sneg, so organizirali posebno skupino za odstranjevanje in tako omogočili dostop vozilom.

Februarja niso mogli vgrajevati bočnega nasipa na odseku pri Debelem hribu, ker je bil teren preveč razmočen, med Peruzzijske ceste in dolensko železnico pa so vgrajevali sloje elektrofiltrskega pepela, debele približno 40 centimetrov. Konec februarja so prenehali z obremenitvijo trase, ki bo trajala, dokler se nasuti material ne bo utrdil.

Marca so pričeli z gradnjo povoznega platoja na deviacijah Peruzzijske ceste in Lahovega štrada in z nasipavanjem lahkega nasipa in elektrofiltrskega pepela na dostopnih rampah do objektov.

Ko bodo na teh mestih tla utrjena, bodo pričeli s pilotiranjem. V vodstvu projekta računajo, da bo to letos decembra oziroma spomladi leta 1987. Poskusne pilote so že vgradili na mestih, kjer bosta nadvoza Peruzzijske in Kardeljeve ceste. Za nadvoz industrijske ceste je bil nasip narejen že pred dvema letoma, zato so na tej lokaciji že pričeli s pilotiranjem. Ta dela opravljajo delavci Geološkega zavoda iz Ljubljane. Prav tako pa od februarja dalje s peščenimi piloti zgošču-

jejo teren tudi na vzhodni strani reke Ljubljanice; tako bo pripravljen za most čeznjo, ki bo dolg nekaj več kot 100 metrov. Na nasprotnem bregu je nasip star že dobri dve leti, zato bo za gradnjo mostu kmalu vse nared.

Po načrtih naj bi letos opravili obremenitve terena na vseh odsekih bodoče južne obvoznice, prihodnjo pomlad pa naj bi pričeli graditi objekte (most čez Ljubljano, viadukt čez dolensko cesto in železnico, nadvoze ob Cesti dveh cesarjev, na Peruzzijski in Izanski cesti, nadvoz v smeri podaljšane Kardeljeve ceste in še dvanajst manjših objektov). Leta 1987 naj bi opravili razbremenitve, ter pričeli z urejanjem deviacij in priključkov, v letu 1988 pa naj bi naredili zgornji ustroj ceste, tampona in asfalte.

IZ GLASILA SCT — Glas kolektiva

● Popravek

V 7. številki Nsk smo v članku »Prekinitve dela — izrazi nezadovoljstva delavcev, k delovnim organizacijam, v katerih je prišlo do izsiljenega sestanka, pomotoma pripisali tudi delovno organizacijo SGP Pionir. Delavcem delovne organizacije in bralcem se opravičujemo.

Občinski svet ZS

Letošnji prvi maj na Pečarju

Letošnje prvomajsko srečanje na Pečarju je bilo še bolj množično kot prejšnja leta. Pred tednom dni še ni bilo pričakovati, da se bodo razcvetele tudi česnje kot posebno lep okras prvomajskega srečanja. Pa so se! Pomlad je v nekaj dneh hotela nadoknaditi zamujeno v kisle aprilu, kot pa je bilo po razpoložanju sklepati, so take volje bili tudi ljudje.

Kot druga leta, so tudi letos prvi obiskovalci prejeli nagelj in šilce prvomajskega pelina. Udeleženci so bili letos zgodnejši, tako da je teh darov zmanjkalo že okrog pol enajstih. Podeljenih je bilo 1500 nageljnov in 30 litrov prvomajskega pelina. Največ udeležencev se je na Pečarju povzpelo peš, in ti so bili tudi najvztrajnejši na plesišču, ki se niti med popoldansko ploho ni popolnoma spraznilo. Pojedli smo okrog tisoč obrokov golaža in čevapčičev, nekaj malega tudi klobas. Popili pa smo 25 sodov ali 1250 litrov piva, 850 litrov vina, prav toliko radenske in stila ter 1200 sokov; žganja pa skoraj nič. Pečar postaja Rožnik vzhodnega dela Ljubljane. Papirničarji, občinski sindikalni svet in Turistično društvo Ljubljana Moste-Polje so se tudi tokrat vsestransko odrezali, svoj prispevek pa so dali tudi člani društva ljudske tehnike, gostinci Papirnice in Papirniški pihalnik orkester. Hvala vsem.

S. G.

● Prvomajski pozdrav predsednice občinskega sveta ZS Marije Fedran na Pečarju

Danes praznujemo 1. maj, ki za vse delavce na svetu in pri nas ni enak drugim dnevom v letu. Še posebno ne letos, saj to pot mineva sto let, odkar je 1. maj postal delavski praznik, simbol delovnih ljudi in njihovega boja, upanj in hotenj za pravičnejši družbeni red. V Chicagu je 1. maja 1886. leta prek 40.000 delavcev plačalo svoje zahteve po 8-urnem delavniku, dnevu počitka in vrednotenju delavčevega dela s trpljenjem in žrtvami — prav tako kot naši delavci, ki so se odzvali pozivu II. internacionale in se že v prvem letu delavskega boja pridružili proletarcem drugih dežel.

Naša, slovenska zgodovina beleži že v letu 1890 velike prvomajske manifestacije v Ljubljani (500 delavcev na Rožniku), Idriji, Celovcu in Trstu. V naši občini, zibelki proletariata Ljubljane, se je prav v teh letih pričelo organizirano delavsko gibanje v Tovarni papirja na Vevčah, v Kemičnem obratu v Podgradu, v Saturnusu, Kemični tovarni in kasneje v Tovarni kleja. Tudi v Zalogu se je že zelo zgodaj razvilo izrazito revolucionarno gibanje železničarjev, ki so se povezali z vevškimi papirničarji in delavci bližnje okolice. V teh prvih revolucionarnih letih konec prejšnjega stoletja so organizirali svečana prvomajska srečanja z godbami na Pečarju, Podgradu in v Besnici, ki so jih med obema vojnoma spremljale listkovne in napisne akcije. Od leta 1933 naprej pa je v Zadobrovi vsakega 1. maja na najvišji smreki Ponosno plapolata rdeča zastava.

Mnogo let in mnogo težkih bojev in žrtev je darovalo delavstvo do današnjih dni, ko se vsako leto znova srečujemo na našem Pečarju. Ponosni smo lahko, da živimo in delamo v gospodarsko uspešni občini z 31.000 delavci, s prek 150 gospodarskimi organizacijami, ki ustvarijo skoraj petino družbenega proizvoda v Ljubljani in tako dosegamo 6. mesto po gospodarski moči v Sloveniji. Srečni smo, ker smo zgradili mnogo vrtcev, da imamo 9 osnovnih šol, dve srednji šoli in fakulteto.

Srečujemo se z gospodarskimi in drugimi uspehi, tarejo pa nas problemi, ki nam jih prinašajo visoka inflacija in visoki življenjski stroški. Kljub vsemu pa se moramo zavedati našega bogastva v znanju in pridnih rokah. Prav zato naj končam z mislimi znanega svetovnega ekonomista, ki je v prvih letih delavskih praznovanj dejal: »Bogastvo naroda ni samo v lepih poljih, rudnih bogastvih in zelenih gozdovih, marveč tudi v modrosti ljudi, v znanju in trdem delu.«

Med prvomajskimi prazniki smo žal spoznali tudi kruto resnico, da smo del moderne dobe in da smo njej primorani darovati tudi radosti cvetočih travnikov in smeh otrok na igriščih, kadarkoli in kjerkoli to ona hoče.

GRADBENO PODJETJE BEŽIGRAD LJUBLJANA POKRIVANJE 24

TOZD SERVISNE DEJAVNOSTI GRADBENE OPERATIVE

Cesta na Brod št 1 61231 ČRNUČE — Ljubljana

Obveščamo delovne organizacije in občane, da po konkurenčnih cenah prodajamo proste zmogljivosti za izdelavo betona, malte in železokrivskih storitev. Izposojamo tudi gradbeni inventar za opaže in fasadne odre

Graditeljem nudimo celotno ponudbo za izdelavo armature s polaganjem in vgradnjo betona s črpalko. V tem primeru se prometni davek ne obračuna.

Izvajamo tudi prevoze na delovišča, in sicer s kamioni in avtomeshalci ter dela z gradbeno mehanizacijo.

Vsa naročila sprejemamo na sedežu tozda Servise dejavnosti, Cesta na Brod št. 1, Črnuče pri Ljubljani.

Sprejemamo tudi telefonska naročila po telefonu št. 371-421 ali 373-061.

Ob 1. maju, dnevu zmage in ob 25. maju, dnevu mladosti vsem delovnim ljudem in občanom najiskrenejše čestitamo!